

Jaarverslag 2023 Vogelwerkgroep Texel

Algemeen (Lieuwe Dijkxen)

Het bestuur bestond weer uit:

Rina Rood (penningmeester), Marije Binsbergen, Henry Soyer, Adriaan Dijkxen (waarnemend voorzitter) en Lieuwe Dijkxen (secretaris).

Zoals ook al in de afgelopen jaren waren er meer opzeggingen dan nieuwe aanmeldingen. Dit had vrijwel geheel te maken met de 'vergrijzing'. Aan het eind van het jaar waren er iets minder dan 300 betalende leden.

De Skor (Lieuwe Dijkxen)

Evenals vorig jaar werd de redactie gevormd door: Lieuwe Dijkxen, Peter en Rita de Man, Cor Smit en Keympje van der Gronde. De opmaak werd verzorgd door Anet van de Elzen en het blad werd gedrukt door 53graden Noord.

Er kwamen weer 4 nummers uit van De Skor, met een totaal van 164 pagina's. Dat is inclusief de omslagen en per nummer 3 pagina's advertenties. Daardoor bleven er dus 136 over voor artikelen. Afgezien van mededelingen van bestuur en redactie werden deze gevuld door 7 auteurs. We hebben ruilabonnementen met de vogelwerkgroepen van Den Helder, Schagen, Alkmaar en Midden Kennemerland.

De bezorging bij de leden met een adres op Texel werd weer verzorgd door Onno Werkman met een tiental plaatselijke bezorgers.

Er werden 10 Koekoeken (de nieuwsbrief) rondgemaild. Daarin de link naar de digitale versie van De Skor en mededelingen en wetenswaardigen over vogels in onze regio. Een aantal leden heeft de toezending van de Koekoek opgezegd, waarmee ze toch aardige en nuttige informatie missen.

Vogels op Texel, Jaaroverzicht 2021 (Adriaan Dijkxen)

In 2023 werd voor de 26^e maal het jaarverslag 'Vogels op Texel' (eerder Ornithologisch Jaarverslag Texel) door ons uitgebracht. Dat betrof uiteraard het overzicht over het voorkomen van de vogels op Texel in 2022. De redactie en samenstelling waren weer in handen van Tim Schipper en Koen Stork. Zoals het jaar daarvoor stelden zij een dik nummer samen van 128 pagina's. Daarbij geholpen door ten minste 30 schrijvers van soortteksten of fotograven. Naast het overzicht per soort van alle waarnemingen bevatte het verslag weer een uitgebreid overzicht van de weersomstandigheden in 2022. Verder was er een samenvatting van alle waarnemingen die gedaan werden op de zeetrekpost Westerslag. De ontdekking van voor Texel nieuwe soorten werd apart beschreven: Westelijke Orpheusgrasmus, Eleonora's Valk en Rotszwaluw.

In het verslag prijken van 65 soorten prachtige kleurenfoto's en vinden we 25 kaartjes, grafieken of tabellen.

In het verslag worden alle 294 in 2022 waargenomen vogelsoorten vermeld, afgezien van ontsnapte en 'verzamelsoorten'. Bovendien is nog een lijstje met 12 hybriden opgenomen. Per soort worden de eerste en laatste waarneming, de aantallen doortrekkers en broedvogels genoemd en verdere bijzonderheden of wetenswaardigheden beschreven. Als

basis van de teksten dienden 11 eilanddekkende tellingen van water- en wadvogels, talloze broedvogelinventarisaties en de gegevens vermeld via <https://texel.waarneming.nl>. Het Jaaroverzicht is sinds de eerste uitgave in 1997 van 26 pagina's in 1997 aanmerkelijk gegroeid: via 80 in 2010, 88 in 2010 en 112 pagina's in 2020, naar 128 in 2021 en 2022. Het Jaaroverzicht was te koop bij de Texelse boekhandels, Ecomare, VVV Texel en het Vogelinformatiecentrum en is nu nog voor € 12,50 - bij de Vogelwerkgroep verkrijgbaar. Totaal werden 750 exemplaren gedrukt waarvan het grootste deel naar onze leden ging die het gratis als extra nummer van de Skor kregen. Leden aan de overkant krijgen het opgestuurd met daarbij het, vrijblijvende, verzoek de portokosten te vergoeden. Dat wordt veel gedaan. Voorts werd een 20-tal ex verzonden naar verenigingen en organisaties op het eiland en naar natuurverenigingen en tijdschriften aan de overkant met het verzoek in hun publicaties aandacht aan onze uitgave te besteden. Daaraan is slechts enkele malen gehoor gegeven.

Website (Lieuwe Dijkse)

Al jaren is er geen webmaster. Er worden wel met enige regelmaat updates gemaakt van de Nieuwsrubriek en Agenda.

Broedvogelinventarisaties 2022 (Adriaan Dijkse)

Zeven 'vaste' tellers hebben dit jaar zoals al jaren gebruikelijk, de bezette nesten van de Huiszwaluw op Texel geteld. De groei van het aantal bezette nesten bleef doorgaan. In 2022 werden er 273 geteld, in 2023 427. Nooit eerder werden er zoveel op het eiland geteld! In de Skor is er verslag over gedaan.

Het aantal gebieden en gebiedjes van Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten dat door leden van de Vogelwerkgroep geïnventariseerd werd op broedvogels op broedvogels, liep verder terug naar 12. Wel werden door leden gegevens aangedragen om tot totalen te komen voor broedvogels zoals Kerkuil, Gierzwaluw en Nachtzwaluw.

Bescherming en contacten (Adriaan Dijkse)

In het voorjaar maakten de VWG samen met het Vogelinformatiecentrum bezwaar tegen een vergunning om op het strand nabij de Vuurtoren kitebuggy clubraces te houden. De vergunning zou tot 2027 gelden in het gebied noord van de strekdam dat echter ook Natura-2000 gebied is. Vooral met betrekking tot de voorwaarden waren er wat ons betreft onduidelijkheden. Na een goed gesprek met gemeente en de organisatoren is afgesproken dat wij jaarlijks enkele dagen voorafgaand aan de wedstrijden het strand controleren op eventuele territoria of nesten van strandbroeders, de organisaties akkoord gaat met een eventuele aanpassing van het parcours indien nodig en te allen tijde noordelijke van de strekdam blijft.

Vertegenwoordigers van de VWG vergaderden dit jaar ten minste vier maal in de werkgroep Beheer, Onderzoek en Recreatie (BOR) van het Nationaal Park Duinen van Texel (Marc Plomp) en vijf maal in het bestuur van de Stichting Nationaal Park Duinen van Texel (Adriaan

Dijksen). Ook Lieuwe Dijksen, maakte deel uit van de werkgroep B&I, maar als vertegenwoordiger van een andere organisatie. Na twee maal de maximale zittingsduur van 4 jaar in het bestuur te hebben gedraaid, is Adriaan afgetreden. Een vertegenwoordiger van het IVN, afdeling Texel heeft nu de plaats van de natuurverenigingen op Texel overgenomen.

De Vogelwerkgroep is lid van de Gezamenlijke Noord-Hollandse Vogelwerkgroepen en wij hebben soms contact met hen over beschermingstaken.

Uiteraard hebben wij regelmatig contact met het Vogelinformatiecentrum en zit een vertegenwoordiger van ons in het bestuur van de Stichting Vogeleiland Texel. In 2023 was die positie helaas nog vacant.

Er is ook nauw contact met de IVN afdeling op het eiland. Zo kunnen leden van beide verenigingen elkaars lezingen en excursies bijwonen op dezelfde voorwaarden die voor leden van de organiserende organisatie gelden.

Er was nu en dan contact met vertegenwoordigers van Natuurmonumenten aangaande beheerszaken op Texel en er vond overleg plaats met Staatsbosbeheer Texel.

Op initiatief van Vogelbescherming Nederland werden samen met Staatsbosbeheer en het Vogelinformatiecentrum de eerste stappen gezet om te komen tot een werkgroep voor de bescherming en monitoring van strandbroeders op de openbare stranden. Daarvoor werd in juli een bijeenkomst gehouden waar Marije Kuiper (Vogelbescherming Nederland) tekst en uitleg gaf. Een tiental vrijwilligers gaat in 2024 er mee aan de slag. Onderdeel daarvan van was ook een lezing in december over strandbroeders in zuidwest Nederland door Pim Wolf. In het kader van de Vogelherkenningscursus werd 5 maal een excursie gehouden onder leiding van steeds ten minste 4 leden van de VWG.

Er werd deelgenomen aan een voorbereidende vergadering over een cursus Groene Vrijwilligers (op initiatief van het Nationaal park). Hieraan nemen alle natuurorganisaties op het eiland deel.

Wij waren ook vertegenwoordigd in de 'omgevingswerkgroep variantenstudie zuidwest Texel' waarbij gekeken wordt naar het toekomstig beheer van duinen en zeereep in dat gebied.

Lezingen en excursies (Adriaan Dijksen)

Op 20 januari organiseerden we een goed bezochte lezing over kiekendieven door Ben Koks, ooit de oprichter van de werkgroep Grauwe Kiekendief.

En op 17 december de al genoemde lezing over strandbroedvogels in de delta door Pim Wolf.

Voor leden werden vogelexcursies georganiseerd in Waal en Burg (Paasexcursie), de Dennen (Houtsnippen-Nachtzwaluwen) en twee maal De Slufter waarbij een excursie in dit laatste gebied door aanhoudende wind en veel regen niet doorging. De traditionele eindejaarstocht werd wel gehouden.

En niet te vergeten de door het bestuur aan de leden van de VWG, aangeboden, uitgestelde

jubileumexcursie met Schuttevaer naar de Markerwadden in mei, waar een 50-tal leden met introducés aan deelnam.

Onderhoudsgroep (Henry Soyer)

Van de onderhoudsgroep zijn 6 vrijwilligers dit jaar actief geweest. 2023 was na het drukke 2022 een wat kalmer jaar.

De oeverzwaluwwand is weer klaar gemaakt en was zeer succesvol. 60 broedparen en 33 vervollegsels. 3 broedgaten werden in beslag genomen door planten en dat willen ze niet. Verder zijn de eiderringen gecontroleerd en een paar ringen zijn vervangen.

Dit jaar een melding van een lid die een eider door de ring heeft zien gaan, helaas geen foto. Degene die een eider of bergeeneend (met pullen) die door de ring gaat, kan fotograferen kan een hele lekkere fles tegemoet zien.

In 2024 zullen deze standaardwerkzaamheden ook verricht worden maar zal ook de vloer van kijkhut "de Wilster" gerepareerd worden.

Ringgroep Korverskooi (Mart Zijm)

De activiteiten van de ringgroep Korverskooi bestonden ook dit jaar alleen uit het vangen en ringen van vogels, het gebruiksklaarmaken (snoeien en maaien) van het gebied, het plaatsen en opruimen van de netten, het invoeren van ringgegevens in bestanden enz. enz.

Tussen 14 april en 4 augustus werd t.b.v. het **CES-project** voor het 30^e jaar gevangen. Zoals ook alle jaren ervoor lukte het om de verplichte 12 vangdagen te voltooien. Dit jaar vingen we 184 stuks nieuwe vogels, veel minder dan de 240 die we gemiddeld over de laatste 10 jaar vingen. Het aantal van 148 teruggevangen vogels was ook beduidend lager dan het 10 jarig gemiddelde van 180 stuks. Het project werd uitgevoerd met de hulp van 3 ringvergunninghouders met daarbij de hulp van 4 assistenten. Een verslag van het CES-project heeft door tijdgebrek nog niet in de Skor gestaan.

In de periode van 5 augustus tot en met 28 november werd tijdens de **najaarstrek** meestal nog maar gevangen door 2 ringvergunninghouders samen met enkele assistenten of gasten. Onzekerheid of we problemen zouden krijgen in verband met vogelgriep en zo ja zouden ringers misschien dit virus kunnen meenemen en verspreiden naar andere vogels of andere gebieden waren mede oorzaak van de geringere deelname. Uiteindelijk is bij ons en ook elders niet gebleken dat het ringen wat dat betreft negatieve effecten heeft gehad. Ook het Vogeltrekstation gaf geen beperkende waarschuwingen.

Ondanks dat onze groep nog maar 4 dagen per week kon vangen zijn we dit jaar toch nog 75 dagen (338 uren) in actie geweest, vorig jaar 87 dagen en 403 uren. Er werden slechts 1.906 vogels van een ring voorzien (waarde ringen € 379,-). Vorig jaar waren dat er nog 2.371 stuks. Weer veel minder dus dan we gemideld per jaar ringen. Het aantal terugvangsten (509 stuks) was derhalve ook veel minder dan de 797 van het jaar ervoor. Het vangwerk werd dit jaar extra bemoeilijkt door de extreme regenval van augustus tot december (met resp 167, 123, 216 en 232 mm regen), waardoor de Helgolandval en enkele netten al vroeg niet meer bruikbaar waren vanwege de diepe plassen die er onder stonden.

Het vangwerk werd dit jaar uitgevoerd door verschillende leden van de Vogelwerkgroep, waarvan 3 leden met een zangvogel ringvergunning. Over belangstelling ten aanzien van

hulp bij het ringen hadden we meestal niet te klagen.

Helaas kan Hans Witte vanwege ziekte het invoeren van alle vangsten en verdere gegevens op Trektellen.org niet meer doen. Wij zijn Hans daarom dankbaar dat hij dit veel jaren voor ons heeft kunnen doen.

In de Skor werd het afgelopen jaar maar één keer een verslag of onderzoeksresultaat over de Korverskooi gepresenteerd.

Op 8 maart kwamen we samen met SBB (Thomas van der Es) om voor het komende seizoen eventuele zaken te bespreken.

SOVON-watervogeltellingen (Vincent Stork)

Er werden in 2023 zes tellingen uitgevoerd, te weten op 14 januari, 11 februari, 20 mei, 19 augustus, 16 september en 18 november.

We telden in 2023 ook nog goeddeels met de vaste telploeg die ooit door Cor is opgeleid en samengesteld en het is goed om te zien dat er nog steeds veel enthousiasme is bij tellers van het eerste uur. Afgelopen jaar heeft Henri Soyer het stokje overgedragen aan Tamar Lok. Velen van jullie zullen haar kennen als toponderzoekster naar de Lepelaar, maar ze telt nu dus ook het gebied Waalenburg zuid. Daarnaast lukt het ook om weer nieuwe (reserve-)tellers te ronselen. Er is inmiddels een aardig ploegje mensen dat ik achter de hand heb, waaronder een aantal zeer jonge frisse vogelaars. En er is altijd behoefte aan extra tellers, al is het om maar een keer mee te gaan. We hebben inmiddels ook al aanwas van mensen die de vogelherkenningscursus van de VWG en IVN doen. Mocht je jezelf geschikt achten en lijkt het je leuk om een keer mee te tellen of ken je iemand voor wie dit opgaat, meld het dan alsjeblieft bij mij via Vincent.Stork@gmail.com of 06-41434989.

De resultaten van de tellingen:

Ik noem graag de tellers die de tellingen van 2023 mogelijk hebben gemaakt om hierbij mij dank en die van de vogelwerkgroep uit te spreken. In chronologische volgorde hebben meegeteld:

Pieter Duin en André van der Vliet, Jan van Dijk en Ellen Wisman, Dick Schermer, Cor Smit, Ruud van Beusekom, Bernard Spaans en Jenny Cremer, Bert Brinkman, Henri Soyer en Wilma Fontein, Marije Binsbergen en Jarne Kompier, Tim Schipper, Lieuwe Dijkse, Gerard Nieuwland, Kees en Anneriet Kuip, Bruno Ens, Jan-Willem Bakker, Rob Hammer en Margriet Timmer, Vincent Stork, Adriaan Dijkse, Anja Cervenc, Mart Zijm, Floris Mulder, Roeland Bom, Laurens van Kooten en Allert Bijleveld, Thomas van der Es, Nanning Kikkert, Onno Werkman, Wannes Lely, Thomas Avila Lutke Schipholt, Hans Witte en Arno Piek, Jarco Havermans, Job ten Horn, Tim Oortwijn, Martin Baptist, Mo Verhoeven, Iris Pijper, Lieuwe de Wolf, Gertjan Smit, Hidde Kressin en Koen Stork.

Een lijst van 48 tellers waar we erg blij mee zijn en hopen nog vele jaren de watervogeltellingen te kunnen blijven doen.

In totaal werden **701.436 vogels** geteld:

- 14 januari: 146.884 vogels
- 11 februari: 142.035 vogels
- 20 mei: 85.805 vogels
- 19 augustus: 107.547 vogels
- 16 september: 92.480 vogels
- 18 november: 126.685 vogels

- We noteerden tijdens de tellingen de volgende topdrie-samenstellingen:

14 januari	11 februari	20 mei	19 augustus	16 september	18 november
1. Bonte Strandloper 20.299 ex	1. Bonte Strandloper 25.983 ex	1. Rosse Grutto 34.159 ex	1. Bonte Strandloper 18.530 ex	1. Grauwe Gans 13.193 ex	1. Smient 24.381 ex
2. Smient 14.933 ex	2. Smient 19.647 ex	2. Bonte Strandloper 8.154 ex	2. Grauwe Gans 16.049 ex	2. Zilvermeeuw 12.116 ex	2. Grauwe Gans 17.971 ex
3. Kolgans 12.933 ex	3. Grauwe Gans 12.338	3. Grauwe Gans 6.362 ex	3. Kokmeeuw 12.164 ex	3. Bonte Strandloper 10.879 ex	3. Kolgans 9.687 ex

Het telseizoen 2023-2024 zit er inmiddels bijna op. We hebben op in het weekend van **11-12 mei** de volgende telling. Wil je meedoen, meld je dan aan. En anders tot volgend jaar.

Ganzen- en zwanentellingen (Bernard Spaans)

Er werd 5 keer geteld: op 12 maart, 23 april, 7 mei, 15 oktober en 17 december, conform het telschema van Sovon. Ganzen- en zwanentellingen worden gepland in het winterhalfjaar in de maanden waarin er geen wad- en watervogeltelling plaats vind. Hier op Texel tellen we altijd op zondagen en rond hoogwater. Tijdens de tellingen op 24 april en 7 mei werden alleen de Brand- en Rotganzen geteld. Deze 2 tellingen werden uitgevoerd door slechts 3 tellers wat goed mogelijk is door het beperkte voorkomen van deze soorten op Texel in mei. Aan de overige tellingen deden 11 tot 13 tellers of telduo's mee. Deze tellingen geven, samen met de resultaten van de door Vincent Stork gecoördineerde wad- en watervogeltellingen, een mooi beeld van het aantalsverloop van de ganzen en zwanen op Texel gedurende het winterhalfjaar. De resultaten worden o.a. gepubliceerd in de VWG-uitgave "Vogels op Texel, jaaroverzicht 2023" en werden ingevoerd in de landelijke Sovon-database met watervogeltellingen. De volgende 16 tellers of telduo's hebben in 2023 1 tot 5 keer aan deze tellingen meegedaan: Marije Binsbergen + Jarne Kompier, Bert Brinkman, Anja Cervenci, Adriaan Dijkse, Lieuwe Dijkse, Pieter Duin, Jenny Cremer + Bernard Spaans, Bruno Ens, Thomas van der Es, Rob Hammer, Laurens van Kooten, Kees Kuip + Anneriet, Mardik Leopold + Timo Roskam, Bob Loos Dick Schermer en Cor Smit. Ondanks het feit dat de groep van potentiële tellers uit ongeveer 16 tellers of telduo's bestaat was het vaak lastig voldoende mensen op de been te krijgen op een teldag. Vergroten van de tellers-groep zou daarom zeer wenselijk zijn! Zou je wel met deze tellingen mee willen doen: neem dan contact op met de coördinator Bernard Spaans.

Nestkastbroeders onderzoek (Lieuwe Dijkse)

Ook in 2023 is een aantal nestkasten in de Dennen regelmatig gecontroleerd. De uitkomsten

worden doorgegeven en opgeslagen in Sovon's nestkaartarchief en niet bij de vogelwerkgroep zelf. In 2024 zal geprobeerd worden een overzicht van de afgelopen jaren te publiceren. Na Geert Aarts zijn Allert Bijleveld en Hidde Kressin nu de dragers van dit project.